

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/12/2011
Identifikačné číslo spisu:	5905205711
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:5905205711.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu M. G., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Pavlom Baďom, advokátom v Ružomberku, K. Salvu č. 1985/5, proti žalovanému Poľnohospodárskemu družstvu Likavka, so sídlom v Likavke, zastúpenému JUDr. Petrom Malachovským, advokátom v Likavke, ul. Partizánov č. 760, o určenie členstva v Poľnohospodárskom družstve Likavka, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 4 C 40/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2010 sp. zn. 5 Co 281/2010 a rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 18. mája 2010 č.k. 4 C 40/2005-206, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2010 sp. zn. 5 Co 281/2010 a rozsudok Okresného súdu Ružomberok z 18. mája 2010 č.k. 4 C 40/2005-206 a vec vracia Okresnému súdu Ružomberok na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok rozsudkom (tretím v poradí) z 18. mája 2010 č.k. 4 C 40/2005-206 určil, že členstvo žalobcu M. G., bývajúceho v X., v Poľnohospodárskom družstve Likavka, so sídlom v Likavke, trvá naďalej. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 1 374,05 € v lehote do troch dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom tohto konania bolo určiť, či došlo k platnému ukončeniu členského pomeru u žalobcu zo strany žalovaného v súlade s právnymi predpismi účinnými v čase zrušovania členského pomeru (t.j. v zmysle zákona č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve) a teda, či členstvo žalobcu v Poľnohospodárskom družstve Likavka trvá naďalej. Z predložených dokladov mal súd za preukázané, že žalobca písomným podaním doručeným žalovanému 24. apríla 1990 požiadal o rozviazanie pracovného pomeru - zrušenie pracovného pomeru od 15. mája 1990 z dôvodu podania žiadosti o starobný dôchodok. Žalobca však týmto nežiadal zrušenie členstva, resp. vystúpenie z družstva. Dňa 27. apríla 1990 zasadalo predstavenstvo žalovaného a zrušilo členský pomer žalovaného od 15. mája 1990. Súd poukázal na skutočnosť, že nie je možné spájať zrušenie pracovného pomeru so zrušením členstva v družstve. Žalovaný navyše nepreukázal doručenie oznámenia o ukončení členského

pomeru žalobcovi. Žalobca sa o skutočnosti, že nie je členom Poľnohospodárskeho družstva Likavka dozvedel až vo februári 1996, keď si uplatňoval nárok na vydanie majetkového podielu. Žalovaný upovedomil žalobcu, že nesplnil podmienky na vydanie majetkového podielu, pretože nie je členom Poľnohospodárskeho družstva Likavka. Vzhľadom k tomu, že predstavenstvo nepredložilo žiaden hodnoverný doklad o tom, že rozhodnutie o zrušení členstva žalobcu v Poľnohospodárskom družstve Likavka bolo písomne oznámené žalobcovi, nemohol sa žalobca domáhať súdnej ochrany. Súd pokladal za preukázané, že členský pomer žalobcu u žalovaného trvá naďalej, preto návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 31. augusta 2010 sp. zn. 5 Co 281/2010 potvrdil rozsudok okresného súdu. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 62,70 € k rukám právneho zástupcu žalobcu v lehote do 3 dní o d právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Za správne pokladal skúmanie otázky ne/platného ukončenia členského pomeru žalobcu zo strany žalovaného ako otázky predbežnej, ktorej vyriešenie súviselo s predmetom sporu a bolo podkladom pre rozhodnutie vo veci samej. Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd správne riešil aj otázku zrušenia pracovného pomeru v súvislosti so zrušením členstva v družstve v súlade so zákonom č. 90/1988 Zb., ktorý bol platný a účinný v čase uskutočňovania uvedených právnych úkonov. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 150, § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podal na základe podnetu žalovaného mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f písm. b/, c/ O.s.p.). Žiadal zrušiť oba rozsudky súdov nižšieho stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že jedným zo základným cieľov zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách (tzv. transformačný zákon) bolo upraviť majetkové vzťahy a vysporiadať majetkové nároky v družstvách. V zmysle uvedeného zákona bol majetok družstva rozdelený medzi oprávnené osoby, ktorými boli členovia družstva, pokiaľ boli členmi družstva k 30. novembru 1991, vlastníci pôdy a vlastníci ostatného majetku užívaného družstvom a občania, ktorým sa podiel na imaní družstva ustanovil podľa reštitučných predpisov. Tento podiel mohli oprávnené osoby vložiť do družstva, súčasne podať prihlášku do družstva a stať sa jeho členom, alebo tento podiel ponechali v družstve, pričom jeho členom sa nestali. Žalobca si nárok na vydanie majetkového podielu voči žalovanému uplatnil listom zo 14. februára 1996. Družstvo reagovalo listom z 29. februára 1996, podľa ktorého prerokovalo žiadosť žalobcu o vydanie podielu z transformácie družstva a uviedlo, že žalobca podmienky na vydanie majetkového podielu nesplňal. Dňa 8. augusta 2005 sa žalobca obrátil na žalovaného s novou žiadosťou na vydanie majetkového podielu. Žalovaný reagoval listom zo 16. augusta 2005, ktorým žalobcovi oznámil, že k 30. novembru 1991 nebol členom Poľnohospodárskeho družstva Likavka a k majetkovému podielu za vnesený majetok nedoložil hodnoverné doklady. Ďalej generálny prokurátor Slovenskej republiky poukázal na to, že súdy oboch stupňov viazané v zmysle § 153 ods. 2 O.s.p. petitom návrhu, zamerali dokazovanie na len určenie ne/platnosti zrušenia členstva žalobcu v Poľnohospodárskom družstve Likavka. Súdy ale opomenuli, že v čase medzi ukončením členského pomeru žalobcu a vydaním rozsudku (§ 154 ods. 1 O.s.p.) došlo k transformácii žalovaného. Pri uvedenej transformácii sa vyžadoval od každej oprávnenej osoby prejav vôle stať sa alebo nestáť sa členom transformovaného družstva. Touto otázkou sa súdy vôbec nezaoberali. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že súdy vec nesprávne právne posúdili. Súčasne pre rozhodnutie vo veci považuje za nevyhnutné vykonanie dôkazu oboznámením sa s transformačným projektom žalovaného a až v nadväznosti na toto oboznámenie sa s transformačným projektom, posúdenie otázky vzniku členstva, resp. splnenia podmienok existencie členstva ku dňu rozhodnutia súdu aj v novom transformovanom družstve. Nevykonaním tohto dôkazu súdy svoje konanie zaťažili tiež inou vadou konania, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalobca pokladá mimoriadne dovolanie za nedôvodné a navrhol ho zamietnuť.

Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadril. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je podané opodstatnene.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O.s.p. generálny prokurátor nenamietal a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že súdy svoje konanie zaťažili inou vadou konania, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Vadu v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. dovolací súd však nezistil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky ďalej namietal, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

V predmetnej veci sa žalobca domáhal určenia, že jeho členstvo v Poľnohospodárskom družstve Likavka trvá. Súdy posúdenie odôvodnenosti návrhu žalobcu odvíjali len od vyriešenia otázky, či jeho členstvo v družstve bolo skončené platne, resp. neplatne. Nakoľko túto predbežnú otázku vyriešili tak, že dospeli k záveru, že členský pomer žalobcu bol žalovaným skončený neplatne (resp. za nepreukázané považovali doručenie listiny o ukončení členského pomeru žalobcovi), uzavreli, že jeho členstvo v družstve trvá aj naďalej. Tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že v čase medzi sporným ukončením členského pomeru žalobcu (1990) a vydaním rozsudku súdom prvého stupňa (2010) došlo k transformácii družstva (1992). Treba mať na zreteli, že pre súdy je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pre rozsudok súdu nemôže byť rozhodujúci stav, ktorý tu už nie je. V danom prípade, ako vyplýva aj z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch stupňov, tieto sa sústredili len na vyriešenie jedinej vyššie uvedenej predbežnej otázky, pričom však opomenuli, že predmetom konania nie je určenie neplatnosti skončenia členského pomeru žalobcu, ale určenie, že členstvo žalobcu u žalovaného naďalej trvá. Úlohou súdov bude preto následne skúmať, či členstvo žalobcu skutočne trvá aj naďalej a to s prihliadnutím na následné udalosti (skutočnosti), ktoré nastali po ne/platnom skončení členského pomeru žalobcu v Poľnohospodárskom družstve Likavka. Z uvedeného je zjavné, že z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia bol v prejednávanej veci nedostatočne zistený skutkový stav.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského a okresného súdu v zmysle § 243b ods. 2 vety prvej O.s.p. a § 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.